

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Quid sit ordo cœli siue ordo cœlorum, & de uersu psalmi, uerbo domini
cœli firmati sunt, & spiritum oris eius omnis uirtus eorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

Hæc oia pauca & parua iudicans comparatione maiorꝝ uel pluriũ: multa (inquit) abscondita sunt, maiora his pauca em̄ uidimus opereꝝ eius. ¶ Quæ nam sunt illa maiora uel plura, abscondita & nõ uisa? Nimĩz añ altitudinem firmamenti pulchri, à quo laudare cœpit facti fuerãt angeli quam multi ac nouem ordinibus distincti: de quibus uel de quorꝝ gloria ordinata & multiplici recte dicere potuit, abscondita sũt à nobis: & post uiros gloriosos, quorum laudẽ in ordinẽ digessit, usq; ad Symonem Oniæ filium, uenturus erat Christus dei filius, tanta facturũs in primo, & secundo aduentu suo, ut de omnibus quæ nouerat, uel quæ eatenus ante ip̄m facta fuerant, recte dicere potuerit, pauca enim uidimus opereꝝ eius. ¶ Et nos qdem iuxta ppositum quod pposuimus, absconditũ in agro scripturarꝝ, quærere siue ostendere thesaurum sancti nominis patris & filij, & sp̄s sancti, stetitimus aliquantisp̄ in capite libri, quo dictum est, In principio creauit deus cœlum & terram, & sp̄s dei ferebatur sup̄ aquas: sed diligentia contemplandi pcessionem sp̄s sancti, longius abduxit nos. Redimus nunc ad ip̄m caput, & de felicitate sanctorum angelorum aliquid eiusdem sanctæ trinitatis, cui assidue benedicunt, dicere intendimus.

¶ **De angelica creatura, qd̄ facta sit ubi dixit deus, fiat lux, & de iudicio sp̄s sancti in damnatione tenebrarũ siue principis tenebrarũ diaboli.** Ca. II.

Gen. I.

In xliij. lib. de opibus trinitatis.

¶ Bi dixit deus, fiat lux, & facta est lux, & uidit deus lucẽ, quod esset bona, & dixit sit lucẽ & tenebras, creaturã esse angelicã factã, & nomine lucis bonos angelos, tenebrarum aut̄ uocabulo, malos esse angelos significatos, multorũ & maxime patris Augustini non ppendenda firmat autoritas. Verum nos in alio ope de creatura ista mirabili, & de cæteris quæ de hinc scripturæ series creata uel facta narrauit latius tractauimus & rerum ordinem pposse diligenter psecuti sumus. Nunc ad p̄sens ppositum ptinet, pia iocundi festiuitate sermonis celebrare beatitudinẽ huius lucis, tanq; speculum summæ trinitatis, & laudare siue admirari iudicium sp̄s sancti in damnatione tenebrarum siue principis diaboli tenebrarum: quia ptinet contemplatio hæc ad laudem processu onis ipsius, de qua iam aliqua diximus, & ad glorificationem trinitatis, de qua simul dicere proposuimus.

¶ **De eo quod ait dominus ad beatum Job, nunquid nosti ordinẽ cœli & pones rationes eius in terra.** Cap. III.

Job. 32.

1. Cor. 13. Nouẽ chori angelorũ

¶ Vnquid nosti ordinẽ cœli (ait dñs ad beatũ Job) & pones rationes eius in terra? Subaudit ut ego, & rñdeas, non. Nemo enim nisi solus deus nouit hunc ordinẽ cœli, cuius uniuersitas hic designata est nomine lucis, dicente scriptura. Dixitq; deus, fiat lux, & facta est lux. At tñ aliquibus sp̄s sanctus reuelauit, ut partim quasi p speculum & in ænigmate uiderent adhuc uiuentes in carne illũ dicentẽ cœli, Opus beatæ trinitatis ter trinis distinctũ choris, quorum nomina hæc sunt: Angeli, archangeli, throni, dominationes, principatus, potestates, uirtutes, cherubin atq; seraphin. Iste ordo cœli, ordinatus ad uidendã atq; laudandã gloriã sanctæ trinitatis, tantq; est beatitudinis, ut recte admiretur Ap̄s & dicat omnibus, qui illuc ad societate illorum scdm̄ p̄scientiam & prædestinationem dei uocati sunt, & iustificati atq; magnificati illuc perueniunt aut puenturi sunt. Oculus non uidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit deus his, qui diligunt illum. Statimq; subiungit. Nobis autem reuelauit deus per spiritũ suum. Quibus nobis? Vtiq; hoibus in terra manentibus, terrenã habitationẽ huius corporis inhabitantibus. Quis alius istis reuelaret, nisi deus? ¶ Cum igit̄ dicit, nunquid nosti ordinẽ cœli & pones rationes eius in terra? bene (ut iam dictũ est) subaudit, ut ego. Et rñdetur non. Nunc ipse ordo cœli qd̄ sit, & quõ ip̄e, qui loquebat hæc, deus rationes eius posuerit in terra, quantum possumus, & quantum accepimus ex deo, uel ex ipsis quibus deus reuelauit p̄ sp̄m suũ, nostra infantia gestit effari paruulis similibus nostri.

Ordinẽ cœli, quis uouit

¶ **Quid sit ordo cœli siue ordo cœlorum, & de uersu psalmi, uerbo dñi cœli firmati sunt & sp̄s oris eius omnis uirtus eorum.** Ca. IIII.

Psalm. 32.

¶ Ordo cœli siue ordo cœlorum illud est firmamentum eorum, de quo Psalmista, uerbo dñi cœli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis uirtus eorum. Qui sunt em̄ illi cœli, nisi omnes sancti, in quibus deus habitat, quam ob rem & dicuntur & sunt cœli

cœli, quia deus habitat in illis. Angustior uero sensus est solos hic intelligere Apostolo
 CHRISTI, quos incarnatum uerbum sua præsentia firmavit, & spiritum sanctum ad pfe
 sionem confirmationis misit eis de cœlo sedens ad dexteram patris. Ante cœlos istos ual
 de paucos, quam plures & nobis innumerabiles erant cœli, id est, sancti. Et leuabat oculos
 suos Dauid illuc dicens. Ad te leuauit oculos meos qui habitas in cœlis. Maxime ergo p
 senti loco, dum dicitur: uerbo domini cœli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis uirtus eo
 rum, sanctos angelos intelligimus, præsertim quia sicut illic, ubi scriptum est. Dixit deus, fi
 at lux, & facta est lux. Deinde sequitur, dixit deus, fiat firmamentum in medio aquarum, & di
 uidat aquas ab aquis. Et subinde, dixit deus: congregentur aquæ quæ sub firmamento sunt
 in locum unum, & appareat arida: ita & hic continuo post præscriptum uersiculum subs
 quit. Cōgregas sicut in utrè aq: maris, ponēs in thesauris abyssos. Timeat dñm ois terra,
 ab eo aut cōmoueant oēs inhabitates orbē. Qm̄ ip̄e dixit, & facta sunt: ip̄e mandauit, & crea
 ta sunt. In quibus nimirum dictis, & si pulchra subest allegoria, nihilominus tam en ueridi
 ca magnificæ historiæ manet & non euacuatur litera. ¶ Igitur uerbo domini cœli firmati
 sunt, & spiritu oris eius omnis uirtus eorum, id est, sancti angeli habitantem in semetipsis ha
 bētes beatam trinitatem, unum deum patrem & filium & sp̄m sc̄m, firmiter in ordine suo
 consistunt. Nam dominus ip̄e est pater, uerbum domini ip̄e est filius, spiritus oris eius, ip̄e
 est spiritus sanctus: unum & unicum sanctorum angelorum & electorum hominum fir
 mantem, ut iam in æternum, non moueatur p̄s alicuius eorū & qui iam ordinati, & ad
 huc illuc ordinandi sunt.

¶ Primum in illo beatorum spirituum sancto ordine contemplandum esse ordinē
 sancte trinitatis quod illa gloriosa ciuitas, cuius sancta scriptura totiens meminit
 amatorem habear deum amore ineffabili, qui uidelicet amator apud Hieremiam
 contempnum se esse quæritur ab anima infideli.

His est ciuitas gloriosa de qua tam multa scripturæ loquuntur nobis, & ex
 emplī gratia, sic Apostolus dicit. Sed accessistis ad Syon montem, & ciuitatē
 dei uiuentis, Hierusalem cœlestem, & multorum milium angelorum frequē
 tiam & ecclesiam primitiuorū qui conscripti sunt in cœlis. Item ad Galatas:
 Illa autem quæ sursum est, Hierusalem libera est, quæ est mater nostra, &
 multa his similia. In hac ergo beata ciuitate, in isto beatorum spirituum ordine, quem do
 minus nouit primū contemplari cupimus, oculo licet exiguo, gloriā sanctæ trinitatis, &
 per aliquam similitudinem uestigare pulchritudinem illius firmamenti, quo istam matrem
 nostram, istam ciuitatem gloriosam, sibi copulando firmavit dominus, & uerbum domini
 & spiritus oris domini. ¶ Qualem uel cuius rei per similitudinem: Nimirum per similitudi
 nem uiri legitimi, genus uel posteritatem suam, ppagare oppido cupientis. Et ob hanc cau
 sam coniugium sibi assumens, exempli gratia, qualis fuit Dauid, fortis utiq; & in omni
 maritali copula legitimus uir, excepto sermone Vriæ Ethei. Nam reuera, illo excepto, le
 gitime uixit quotquot uxores habuit, utpote pluribus indigēs filijs atq; cognatis, quia rem
 grandem susceperat, scilicet gubernacula regni, cum esset homo eiusmodi, ut ip̄e dixit, ego
 autem sum uir pauper & tenuis: pauper uidelicet, uerum possessione, tenuis exiguitate fa
 milix. Nec uereamur nimium pudorati, de hoc uiro, siue de aliquo huic simili, secundum
 rem coniugalem assumere similitudinem, ad contemplandam causam dei, propter quam
 illam matrem nostram Hierusalem cœlestem & creauit & sibi copulauit. ¶ Iplemet qui p̄
 pe in multis scripturarum locis se ipsum uult agnoscere, quod amator sit. Exempli gratia, cū
 in Hieremia dicit: Quomodo si contemnat mulier amatorem suum, sic contemplit me do
 mus Irahel. Ergo econtra ueraciter dicas. Quomodo si libenter admittat mulier amato
 rem suum, sic libenter admisit me uera domus Irahel, uera ciuitas Syon, cœlestis Hieru
 salem. Itaque secundum eiusmodi similitudinem causam uel opus dei, opus sanctæ trinita
 tis speculari licet, in illo ordine cœli, in illa sancta & ter beata Hierusalem. Est enim in his
 similitudo, quamuis dissimilis, quia uidelicet caro spiritui quidem dissimilis est, sed tamen
 dissimilium istorū aliqua similitudo est. Quod natum est ex carne (ait dñs) caro est, & quod
 natum est ex spiritu spiritus est. Sed iam accedamus ad rem.

C 2 Quod

Cœli dicunt
 omnes sancti,
 in quibus ha
 bicat deus
 Psal. 122.

Gene. 1.

Psal. 32

Cœli firmati
 sancti angeli
 sunt

Heb. 12.

Gala. 4.

Coniugium
 Dauid apra si
 militudo ad
 propositum.

1. Reg. 10

Deus recte
 amator dicit

Hieremia. 31